lo. 1930 Zaterdag 8 Januari 1921. 38ste Jaargang

# AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

it Blad verschijnt elken Zaterdag.
bonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. I. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

## Onze Begrooting van 1921 bij den Minister.

### Memorie van toelichting.

(*verkort*)

§ 1. De voorloopig vastgestelde begrooting bevatte geen voorstellen van wijzondere beteekenis. Zooals uit den aanhef van zijne Memorie van toelichting bij die begrooting bijkt, lag het in de bedoeling van den Gouverneur om bij aanvullingsbegrootingen voorstellen te doen in het belang van de economische opheffing van de kolonie. Aan dat voornemen is gevolg gegeven bij eene verordening tot verklaring van de wenschelijkheid om de begrooting voor 1920 te verhoogen. De ondergeteekende heeft slechts enkele posten uit deze wenschelijkheidsbegrooting in het wetsontwerp tot nadere verhooging van de laatsbedoelde begrooting overgenomen, omdat na de totstandkoming van deze aanvullingsbegrooting geen voldoende tijdsruimte beschikbaar zal zijn voor de uitvoering nog in dit jaar van de voorgenomen voorzieningen. De kredieten, welke de Gouverneur voor de overige door hem wenschelijk geachte maatregelen heeft aangevraagd, heeft de ondergeteekende, voor zoover hij zich met de voorstellen van den Landvoogd heeft kunnen vereenigen, ten volle dan wel ten deele in het onderhavig wetsontwerp opgenomen. Voorts is in dit ontwerp rekening gehouden met de door den Gouverneur bij eene aanvullingsbegrooting voor 1921 aangevraagde nadere kredieten. In verband met een en ander zijn voor de ondervolgende vergelijking bij het eindcijfer van de voorloopig vastgestelde begrooting voor 1921 adf 2.237.618 geteld het beloop van de in de voormelde wenschelijkheidsbegrooting voor 1920 voorkomende kredieten, na aftrek van die, welke in het wetsontwerp tot nadere verhooging van de loopende begrooting voorkomen, en het beloop van de in de evengemelde aanvullingsbegrooting voor 1921 uitgetrokken posten, tezamen f 532.775.

Evenzoo is het eindcijfer der uitgaven voor het loopend dienstjaar, bij de wet van 30 Juli ll. (*Staatsblad* n°. 636) nader vastgesteld op f 1.996.056, verhoogd met het bij het wetsontwerp tot nadere verhooging en wijziging van die begrooting en bij nota van wijzigingen daarop (Gedrukte Stukken Tweede Kamer, Zitting 1920—1921 — **283** — nos. 2 en 4) aangevraagd krediet van f 493.450.

Voor dekking door leening komen in aanmerking de kredieten onder:

*Artikel 92bis.* Voorschotten en andere buitengewone uitgaven ter bevordering van den landbouw en ter verbetering van de veeteelt f 123 500

*Artikel* 138. Kosten van onderzoek naar de mogelijkheid om Willemstad van een drinkwaterleiding te voorzien . . . . . . . 20 000

f 143 500

Uit voormeld overzicht blijkt, dat de uitgaven en ontvangsten voor 1921 onderscheidenlijk . . . . . f 162 112
en . . . . . . . . . . 149 355

hooger zijn geraamd dan voor 1920, zoodat voor 1921 een bedrag van . . . . . . . . f 12 757
meer dan voor 1920 benoodigd is om de uitgaven in evenwicht te brenhen met de ontvangsten.

Daar echter voor 1921 een bedrag van . . . . . f 23 500
meer dan voor 1920 voor dekking uit leening in aanmerking wordt gebracht, zal de tot het sluitend maken der begrooting uit subsidie te vinden som f 10 743 minder kunnen bedragen dan waarop voor het loopend dienstjaar wordt gerekend en derhalve op f 1 255 189 kunnen worden gesteld.

Ter bestrijding van de kosten van uitbreiding van de pensioensregeling (art. 150bis) en van de pensioenen van onderwijzers bij het bijzonder onderwijs en hunne weduwen en kinderen (art. 150ter), bevat de onderhavige begrooting twee uitgaafsposten, welke, wegens gemis van de noodige gegevens ter berekening van de geldelijke gevolgen van die maatregelen, pro memorie zijn geraamd. De tenuitvoerlegging van deze voorzieningen zal niet onaanzienlijke uitgaven vorderen. Bovendien zal de bij art. 155 uitgetrokken som van f 200 000 voor verbetering van bezoldigingen, al dan niet met aanvulling door duurtebijslagen, wellicht niet voldoende blijken voor de bestrijding van uit een en ander voortvloeiende kosten.

Zooals de Gouverneur mededeelt, meent deze echter met grond te kunnen verwachten, dat de ter bestrijding van dergelijke voorzieningen benoodigde meerdere uitgaven zullen worden goedgemaakt door eene hoogere opbrengst van de koloniale middelen als gevolg van de eerlang in de kolonie tot stand te brengen belastingherziening. Ook het toenemend vertier op het gebied van handel, scheepvaart en nijverheid zal, naar men mag aannemen, niet nalaten het zijne daartoe bij te brengen.

Eene gedeeltelijke herziening der belastingen heeft reeds in den loop van dit jaar plaats gehad; als gevolg daarvan en van de toenemende opbrengst der middelen is de raming, die voor 1920 aanvankelijk op f 1.070.574 en nader op f 1.103.574 was gesteld, voor 1921 op f 1.252.929 derhalve f 149.355 boven het laatste cijfer voor 1920, gebracht.

De Koloniale Raad heeft de voorloopige begrooting en de aanvullings- en wenschelijkheidsbegrootingen hiervoren bedoeld, met algemeene stemmen aangenomen, na in de eerste en in de laatstgenoemde begrooting eenige wijzigingen te hebben aangebracht, welke bij de betrokken artikelen zullen worden besproken.

### A. Uitgaven.

*Artikel* 23. *(Bezoldigingen, enz. van het politiepersoneel).* De Gouverneur acht eene reorganisatie van de politie gewenscht. Hangende de beslissing op de voorstellen dienaangaande, waaromtrent overleg gepleegd wordt met den ondergeteekende, acht de Gouverneur het noodzakelijk het politiekorps met 25 man uit te breiden. De Koloniale Raad heeft de verhooging van den post tot dat doel goedgekeurd, doch zich in afwachting van de reorganisatievoorstellen van beschouwingen. De ondergeteekende heeft de verhoogde raming van den post overgenomen, omdat in welke richting de reorganisatie ook geleid moge worden, eene belangrijke verhooging van uitgaven ongetwijfeld daarmede gepaard zal gaan. Of en in hoever tot uitbreiding van het personeel zal moeten worden overgegaan, zal te zijner tijd worden beslist.

*Artikel* 42. *(Bezoldigingen, enz. van den inspecteur van belastingen, enz.)* Ten gevolge van de aanstelling van één gezaghebber voor de drie Bovenwindsche eilanden tezamen moet voor Saba, waar de gezaghebber te voren als ontvanger optrad, een afzonderlijks ontvanger worden aangewezen. De verhoogde raming van dezen post is in hoofdzaak daaraan toe te schrijven.

*Artikel* 51. *Kosten van inrichting van een post voor draadlooze telegrafie).* De toestellen voor inrichting van een post voor draadlooze telegrafie op een der Bovenwindsche eilanden (St Martin) zijn eenigen tijd geleden naar de Kolonie verscheept. Met de opstelling van de inrichting en het treffen van andere voorzieningen, waaruit kosten voortvloeien zal men weilicht in den loop van dit jaar nog niet gereed komen. In verband hiermede wordt op eene uitgaaf in 1921 van nog ongeveer f 28.000 gerekend.

*Artikel* 52. *(Reis- en teerkosten van het personeel der draadlooze telegrafie.)* Tengevolge van de overbrenging van den post voor draadlooze telegrafie van het plantage Daniël naar Willemstad is de raming f 1000 lager gesteld.

*Artikel* 60 *(Andere uitgaven voor de stroohoedenvlechtnijverheid).* Het is de bedoeling om het aantal hoedenvlechtcursussen op Curaçao met zes te vermeerderen en gelegenheid te openen voor vlechtsters op de overige eilanden om op het hoofdeiland tot onderwijzeres in het hoedenvlechten te worden opgeleid.

*Artikel* 64. *(Rente wegens uit 's Rijks schatkist ontvangen voorschotten).* Voor rente van aan de kolonie verleende of nog te verleenen kasvoorschotten zal 1921 vermoedelijk op f 10.000 meer moeten worden gerekend dan in het loopende jaar.

*Artikel* 71 *(Bezoldigingen als anderszins van de onderwijzers, enz. bij het lager onderwijs).* Voor de bezoldiging van een onderwijzeres in nuttige handwerken te Marypoint op Saba is f 250 uitgetrokken; voorts is meer geraamd aan toelagen wegens het bezit van bijakten en voor termijnsverhoogingen van bezoldigingen.

*Artikel* 73. *(Bezoldigingen als anderszins van de onderwijzers enz. bij het openbaar uitgebreid lager onderwijs.)* De raming is verhoogd met de bezoldigingen van een onderwijzeres en een kweekeling voor de voorbereidende klasse en van een onderwijzeres voor de huishoudklasse aan de Wilhelmina school te Willemstad, zoomede met de toelage voor opleiding hier te lande van eene huishoudonderwijzeres, voorts met termijnsverhooging van bezoldigingen.

*Artikel* 75 *(Bijdragen aan het bijzonder lageronderwijs.)* De raming van het artikel volgens de voorloopige begrooting is met 90.000 verhoogd wegens de gelijkstelling van de bezoldigingen van de onderwijzers bij het bijzonder met die van de onderwijzers bij het openbaar onderwijs, voor welk doel bij het wetsontwerp tot nadere verhooging van de Curaçaosche begrooting voor het loopend dienstjaar (Gedrukte stukken Tweede Kamer, Zitting 1920—1921—**283**—n°. 2) het overeenkomstig artikel mede met een nader crediet is verhoogd. De ondergeteekende moge ten aanzien van deze verhooging verwijzen naar de bij evenbedoelden post gegeven toelichting.

*Artikel* 76 *(Kosten van overtocht en studie van jongelieden, die buiten de kolonie eene opleiding ontvangen).* De post is met f 4000 verhoogd wegens de voorgenomen uitbreiding van het aantal studiebeurzen in Nederland.

*Artikel 76bis. (Kosten van vóóropleiding in de kolonie van vosrmelde jongelieden).* Teu einde hunne studie in Nederland met een of twee jaren te bekorten is het gewenscht om voor de jongelieden die zich voor eene zoodanige studie aanmelden, de gelegenheid te openen om eene vóóropleiding in de kolonie te verkrijgen, aangezien in de eerse jaren geen onmiddelijke aansluiting tusschen de Curaçaosche en de Nederlandsche onderwijsinrichtingen zal kunnen worden verkregen. Bovendien is het gewenscht om de jongelieden op de eilanden buiten Curaçao, daar zij niet in de gelegenheid zijn zoodanige vóóropleiding op school te ontvangen, in staat te stellen zich door het nemen van privaatlessen de vereischte kennis bij te brengen. Het vorenstaande is ook van toepassing op de bij artikel 121*bis* bedoelde jongelieden, bestemd om op de geneeskundige school te Paramaribo tot gouvernements-geneeskundige voor Curaçao te worden opgeleid.

*Artikel* 76 *ter.* (*Tegemoetkoming aan het jongensweeshuis op Scherpenheuvel op Curaçao in de kosten van aanschaffing van gereedschappen voor de ambachtsschool).* Het ligt in de bedoeling van het bestuur van voormeld (Roomsch-Katholiek) jongensweeshuis om het onderwijs aan de aan die inrichting verbonden ambachtsschool uit te breiden. Dat onderwijs zal worden toevertrouwd aan vakonderwijzers uit Nederland. Bij de ontworpen nieuwe onderwijsverordening wordt het vooruitzicht geopend op de uitkeering van steun aan bedoelde scholen. De Gouverneur heeft intusschen dat ontwerp teruggenomen met het oog op daarin aan te brengen wijzigingen als gevolg van de gelijkstelling van de bezoldigingen van de onderwijzers bij het bijzonder onderwijs met die van de onderwijzers bij het openbaar onderwijs en voorts in verband met de wijzigingen, welke ten gevolge van de totstandkoming van de Nederlandsche lageronderwijswet in het ontwerp van een overeenkomstige Curaçaosche verordening moeten worden aangebracht. Aangezien echter de ondergeteekende meent te mogen verwachten, dat de nieuwe onderwijsverordening niettemin eerlang in werking zal kunnen treden, heeft hij den onderhavigen post in de begrooting behouden.

*Artikel* 78. (*Kosten van opleiding van onderwijzers op de Bovenwindsche eilanden*). Voor de verdere opleiding van de bij de openbare scholen op deze eilanden werkzame onderwijzers zal een leergang onder leiding van den hoofdonderwijzer op St. Martin worden opgericht.

*Artikel* 79. *(Toelagen voor het geven van onderwijs in de zeevaartkunde, enz.)* Het aangevraagd hooger krediet is bestemd voor de oprichting van een leergang op Aruba nevens de reeds bestaande leergangen op Curaçao en op Saba.

*Artikel* 83. *(Kosten van de Gouvernements-boekerij enz.)* Voor de inrichting van deze boekerij is de loopende begrooting f 10 000 toegestaan. Voor de voltooiing van de inrichting zal nog f 5 000 benoodigd zijn.

*Artikel* 85. (*Uitgaven ter bevordering van het schoolbezoek).* Het verhoogd krediet is bestemd om in de daartoe leidende gevallen en kleeding aan schoolkinderen te verstrekken. Het beginsel, om langs dien weg het schoolbezoek te bevorderen, is neergelegd in het ontwerp voor de nieuwe onderwijsverordening. In verband daarmede had de Gouverneur reeds bij de begrooting voor 1919 een memoriepost en in de voorloopige begrooting voor het loopend jaar een post van f 10 000 opgenomen, welke door den Kolonialen Raad tot f 1 000 werd teruggebracht. De eerstbedoelde post is in de definitieve begrooting niet overgenomen, om niet vooruit te loopen op de totstandkoming van genoemde verordening. De overneming van den laatsbedoelden post van f 1000 vond bij den ondergeteekende geen bedenking, omdat het krediet ook zonder wettelijk voorschrift dienaangaande voor het doel nuttig kan worden besteed. (Zie de Memorie van Toelichting ad art. 85 van de loopende begrooting. Gedrukte Stukken Tweede Kamer 1919 — 1920 — **3** — N°. 3).

De Gouverneur doet thans het door den Kolonialen Raad aanvaard voorstel om den post met f 12 000 te verhoogen, in het vertrouwen, dat de Raad zich bij de behandeling van de voormelde ontwerp-regeling zal uitspreken over de maatregelen, die ter bevordering van het schoolbezoek moeten worden genomen. Hoewel die verordening, zooals in de toelichting bij artikel 76*ter* is medegedeeld, nog niet tot stand is gebracht, meent de ondergeteekende het verhoogde krediet te mogen overnemen.

*Artikel 89. (Bezoldigingen van den landbouwkundige, enz.)* De hulplandbouwkundige is op een inkomen van f 500 meer moeten worden aangesteld dan het daarvoor bij dit artikel geraamd bedrag.

*(Zie vervolg op de 4e bladz.)*

# Vergadering van het Alg. Nederl. Verbond.

I.

Sinds de stichting van het *Alg. Nederl. Verbond* in November 1904 door Luitenant SNIJDERS, kan men toval twee hoofdmomenten aanwijzen in zijn bestaan, 1e de Protestvergadering op 28 Maart 1906 naar aanleiding van het blameerend artikel van X, *Verval van Curaçao* in het Februari nummer van *Neerlandia* 2e de rumoerige vergadering op 3 April 1918, waarin het toenmalig Bestuur een heftigen aanval te doorstaan had van de zijde van den heer WELLING, hetgeen tot aftreden van het oud bestuur en statutenwijziging aanleiding gaf.

Men kan die twee vergaderingen *keerpunten* noemen in de geschiedenis van de *Groep Antillen* van het *A. N. V.*

Hoe wij de laatste Algemeene Vergadering der vorige week, gehouden op Donderdagavond 30 December moeten noemen, weten wij nog niet. Dat zal de toekomst nog moeten leeren. Misschien is die vergadering ook een keerpunt geweest. Doch het is ook best mogelijk, dat die avond het begin...... van het einde zal worden van het *Alg. Nederl. Verbond* in onze kolonie.

Het verslag van het verloop dezer vergadering zelf zal de lezer het best in de gelegenheid stellen te beoordeelen in hoever onze meening juist is.

De vergadering was als naar gewoonte weer slecht bezocht. Van het bestuur waren aanwezig de Heeren BAIZ, EYBERS, JOSSY HENRIQUEZ, MENKMAN, PERRET GENTIL en WINKEL, zoodat drie leden de Heeren MEERDING Voorzitter, D. DE MARCHENA onder-voorz. en J. BODENBURG HELMUND afwezig waren.

Verder telden wij bij den aanvang niet meer dan 11 leden, die later nog tot 15 a 16 aangroeiden.

Het wekte reeds terstond eenige bevreemding, dat de Heeren Meerding en de Marchena aan de bestuurstafel ontbraken, hetgeen te meer opviel, daar Dné Eybers de voorzittersstoel had ingenomen.

De fungeerende Voorzitter meende terstond bij het openen der vergadering hiervan aan de aanwezigen een verklaring schuldig te zijn:

Gisteren morgen, zoo zeide DNÉ EYBERS, ontving ik van den Ondervoorzitter den Heer D. DE MARCHENA een briefje met verzoek even op zijn kantoor een zaak te komen bespreken. Daar aangekomen las de Heer de M. mij een brief voor van den Heer MEERDINK, waarbij hij me dedeelde ontslag te nemen als Voorzitter en bestuurslid der *Groep Antillen* en verzocht aan den Heer de Marchena de vergadering van den volgenden avond te leiden."

Na van den inhoud van dezen brief te hebben kennis genomen, deelde de Heer de M mij mede, dat ook hij verhinderd was die vergadering bij te wonen en daarom mij verzocht als voorzitter in die bijeenkomst te fungeeren.

Doch daarmede is de zaak nog niet in het reine. De Statuten hebben niet in het geval voorzien, dat zoowel de Voorzitter als Ondervoorzitter beiden tegelijk op eene Vergadering afwezig zouden zijn, zoodat ik dus nog niet het recht heb, als Voorzitter te fungeeren, wanneer de Algemeene Vergadering dit niet goedkeurt. Wenschen dus de aanwezigen, dat deze Vergadering voortgang heeft en ik als Voorzitter optreed, dan wil ik die taak wel op mij nemen."

Niemand der leden kon daar natuurlijk iets tegen in te brengen.

Allereerst werden nu de Notulen der vorige vergadering door den Secretaris den Heer MENKMAN voorgelezen en goedgekeurd.

Tot de ingekomen stukken behoorde vooreerst de ontslagname van den Heer MEERDINK. Als motief daarvoor werd alleen opgegeven *overdrukke werkzaamheden*. Lang had hij geaarzeld om dit besluit te nemen, doch meende dat een Voorzitter iemand moest zijn, die over meer tijd kan beschikken en zijn geheelen persoon voor de zaak kan disponibel stellen.

Dné Eijbers, die ontslagname besprekend, gaf als zijn meening te kennen, dat hij dit ontslag als hoogst *ontijdig* beschouwde De Heer MEERDINK had minstens de Vergadering van dezen avond, waar zulk een belangrijke kwestie op de agenda staat, moeten leiden en dan had hij dezen avond zelf zijn ontslag aan de leden kunnen mededeelen. Hiermede waren allen het volkomen eens. De wijze waarop de Heer M. ontslag nam, werd algemeen afgekeurd.

Het tweede ingekomen schrijven was een brief van Mvr. van Breemen-Kruyt. waarbij zij wegens vertrek naar Indië ontslag neemt als vertegenwoordigster der Groep in het hoofdbestuur.

Een ander schrijven was een brief van het Hoofdbestuur, met mededeling van de goedkeuring van de wijzigingen, met uitzondering wat betreft de benoeming van eereleden. Het hoofdbestuur is van oordeel dat het voorkeur verdient een *gekwalificeerde meerderheid* daarover te laten beslissen. — Hierover ontspon zich een klein dispuut of op de algemeene vergadering of bij middel van stembriefjes door *alle* leden die gekwalificeerde meerderheid moest worden uitgemaakt. Ten slotte besloot de Verg. die benoeming van eereleden te doen plaats vinden door stembriefjes, omdat de ze wijze van stemmen ook voor het kiezen van bestuursleden aanvaard was

Het vierde ingekomen stuk was de aanschrijving van het hoofdbestuur tot verhooging der contributie. De Vr: las dit schrijven voor. Wij gelooven wel, dat dit stuk werkelijk indruk op de aanwezigen maakte. Het hoofdbestuur zit voor de oplossing van een moeielijk probleem. Zonder verhooging der bijdragen is het onmogelijk dat het hoofdbestuur zijn taak naar behooren volbrengen kan. Alleen de uitgave van *Neerlandia* kost het dubbele van vóór den oorlog. Het Hoofdbestuur verzocht daarom aan het Groepsbestuur de bijdragen der leden te verdubbelen.

Zooals de wn. Vr. zeide, had het bestuur de toepassing van dezen maatregel voor de Groep als zeer gevaarlijk beschouwd en daarom eerst bij wijze van proef zich van de opinie van de leden hieromtrent willen overtuigen Aan de leden was dus per circulaire het verzoek gericht vrijwillig hun jaarlijksche contributie te willen verdubbelen. Op verzoek van eenige leden verzocht daarom de Vr. den Heer Menkman secr. den uitslag van deze enquête mede te deelen. De secretaris antwoordde, dat de uitslag hem eigenlijk nog was meegevallen. Van de 250 leden waren ongeveer 60 antwoorden ingekomen, 45 stemden toe in verdubbeling der contributie, 4 dienden hun ontslag in, terwijl de overigen alleen *voorwaardelijk* hun bijdragen wilden verdubbelen.

Met absolute zekerheid valt hier natuurlijk geen conclusie uit te trekken, maar toch kan men wel met eenige waarschijnlijkheid gissen, dat degenen die geen antwoord inzonden, zeker weinig sympathie zullen voelen om hun bijdragen te verhoogen Alle aanwezigen waren het er over eens, dat het niet raadzaam is, den leden de verdubbeling van de contributie als *verplichtend* op te leggen, zooals het Hoofdbestuur toch schijnt te willen. Men zou daardoor alléén bereiken, dat de leden in massa ontslag nemen en dit moet in ieder geval voorkomen worden. Op de vraag van den Vr of men in dien geest dus aan het Hoofdbestuur zal antwoorden en het er verder zoo bij laten, zeide Pater Euwens, dat er toch zeker nog een nieuwe poging moest beproefd worden om die overige leden nog eens krachtiger te bewerken, opdat zij in *vrijwillige* verdubbeling of althans verhooging hunner contributie toestemmen.

Kapitein van ROGGEN beschouwde voor zich de eisch van het Hoofdbestuur als alleszins billijk en gerechtvaardigd. Maar de meeste leden zullen de zaak van een ander meer praktisch standpunt uit beoordeelen. Dezen zullen zich afvragen. wat krijg ik eigenlijk voor mijn geld? En dan zullen zij zeker antwoorden: Bitter weinig. Zeker niet in evenredigheid van de contributie.

Wie zóó oordeelt, zal in geen geval overgaan zijn contributie te verdubbelen.

Voor dezen is de oude bijdrage van 2 50 eigenlijk nog veel te hoog. Als we de zaak eens goed beschouwen, dan zien we, dat er in alle vergaderingen veel te weinig belangstelling is van den kant der leden en dat vindt zijn oorzaak weer ten deele hierin, dat er van de zijde van het Bestuur veel te weinig actie wordt gevoerd. Als we nagaan, wat het *Alg. Nederl Verbond* zich als doel voor oogen stelt, dan valt er genoeg in dien geest te doen, ook hier in de kolonie, maar dan is twee maal per jaar een algemeene vergadering voor dat doel zeker veel te weinig.

Dan moet er veel meer actie van het Bestuur zelf uitgaan.

De wn. Voorzitter meende dat nu er toch door de ontslagname van den Heer Meerdink een vacature is in het Bestuur, dat Kapitein van Roggen, die blijk geeft zooveel voor het verbond te gevoelen, met eere die open gevallen plaats zou kunnen innemen en noodigde hem daarom uit dat aanbod aan te nemen, waarop Kapt van Roggen snedig antwoordde, dat in ieder geval de leden daarover bij stemming zouden moeten beslissen. Doch hij gevoelt er weinig voor een candidatuur aan te nemen. Want als spreker zich herinnert de wijze waarop men zijn voorganger [Kapt. Bierman] indertijd uit het Bestuur gezet heeft, dan verkiest hij zich niet aan een dergelijke proef te onderwerpen

De Heer SCHOLTENS vroeg, wat er tot nu toe van die mooie plannen door het bestuur ten invoer gebracht is, die indertijd door Mevr van Breemen-Kruyt waren voorgesteld. Toen de wn. Vr hierop geen antwoord kon geven, werd Dr. Moller te hulp geroepen, die op die vergadering aan Mevr v. Br Kr voor haar initiatief hulde gebracht heeft. Doch Dr. Moller verzocht den secretaris de betreffende passage uit de notulen van die vergadering voor te lezen. Het bleek nu, dat de meeste dier voorstellen op te groote kosten waren afgestuit.

De Heer Scholtens vroeg verder hoe het stond met de plannen van de *Openbare Bibliotheek en Leeszaal*. Ook hierop kon de Vr. geen antwoord geven, waarop de Heer Scholtens opnieuw aandrong, dat hij dit buitengewoon vreemd vond, daar hier toch 3 of 4 leden van de Commissie, met de voorbereiding dier Leeszaal belast, in de vergadering aanwezig waren en dat niemand hunner kan zeggen hoever het met de uitvoering dier plannen staat. Doch Dné Eybers meende in kwaliteit van lid van de Commissie niet gerechtigd te zijn daarop een antwoord te geven. Doch de andere aanwezige leden dier Commissie lichtten nu den spreker voldoende in, dat de kwestie van de Leeszaal en Openbare Bibliotheek niet meer behoorde tot het domein van het Verbond, maar geheel en al de zaak van het Gouvernement was geworden, dat trouwens ook de leden van die commissie benoemd en een aanzienlijke post op de begrooting voor die Leeszaal gebracht heeft.

(*Wordt vervolgd.*)

# De Nieuwe Onderwijsverordening in Suriname.

Uit de Memorie van Toelichting blijkt, dat de verordening in Augustus 1919 al gereed was, doch dat het Bestuur tot Aug ll. moest wachten op het advies der Commissie van Onderwijs.

Uit het ontwerp, zooals het in 1914 was ingediend zijn uitgelicht:

a. de regeling van het bewaarschool onderwijs en b. de salarisregeling.

De eerste zal bij een aparte verordening [illegible] geregeld en de laatste zal [illegible] worden gesteld tegelijk met die der andere ambtenaren.

De nieuwe verordening wijkt in tal van punten van de thans vigeerende af, o. a:

I. Vormleer wordt als verplicht leervak afgeschaft, doch na 1 Jan 1920 zullen op alle scholen *teekenen, lichamelijke oefeningen* en *handenarbeid* verplicht zijn

II. Er komen slechts 2 bevoegdheden, doch het Bestuur stelt voor opdat er geen gebrek aan leerkrachten zou ontstaan nog gedurende 5 jaren het examen voor den 4en rang te laten afleggen

III. Verplicht vervolg (herhalings) onderwijs in Paramaribo.

IV. De Inspecteur wordt bijgestaan door één of meer school-opzieners, in Paramaribo door de Commissie van Onderwijs en in de districten door districs-commissiën van onderwijs.

V. De examencommissie bestaat uit den inspecteur (voorzitter) de commissie van onderwijs, aangevuld met zoodanige deskundigen, als door wie de Commissie van onderwijs zich wenscht te doen bijstaan.

Dus de deskundigen hebben ook stem in de eindbeslissing

VI. De verordening onderscheidt Lager, uitgebreid Lager en meer uitgebreid Lager onderwijs, in tegenstelling met de nieuwe Nederlandsche wet, die alleen Lager en uitgebreid Lager onderwijs erkent.

VII Naar gelijkstelling van Openbaar en Bijz. onderwijs is gestreefd en in in 't algemeen kan men zeggen, dat het Bestuur in den geest der Nederlandsche Wet heeft gehandeld. De Besturen der Bijz. scholen krijgen vergoeding ten behoeve van de oprichting en instandhouding der scholen.

De salarissen der Bijz. onderwijzers worden gelijk aan die der openbare en de Besturen zijn verplicht die salarissen in hun geheel uit te betalen.

Ook worden nog vergoed: de kosten voor het onderhoud der schoolmeubelen, die van het aanschaffen en onderhouden van schoolboeken, leermiddelen en schoolbehoeften, die voor schoonhouden en verlichten der scholen en die voor de schoolbibliotheken. Bijzondere opleidingscursussen voor onderwijzers kunnen ook gesubsidieerd worden.

Als logisch gevolg van de gelijkstelling is dan de Gouvr bij resolutie dd. 29, Nov. bepaald:

„De regelen, met betrekking tot het verleenen van vrijen overtocht met de Koloniale Vaartuigen aan ambtenaren enz., aan wie binnenlandsch verlof is verleend, vastgesteld bij resolutie van 5 Mei 1905 No 6014 (G B No. 25) zijn van toepassing op de onderwijzers en onderwijzeressen bij het bijzonder lager onderwijs, voor zoover te hunnen behoeve ondersteuning uit 's Lands kas wordt genoten, die door het betrokken schoolbestuur in het genot van verlof gesteld zijn; met dien verstande:

a. dat voor overtocht naar eene plaats buiten Suriname de vergunning van den Gouverneur wordt vereischt;

b dat de aanvrage, bedoeld bij II letter d van voormelde resolutie, door tusschenkomst van den Inspecteur van het onderwijs wordt ingediend door den Inspecteur over de bijzondere scholen, waarbij de betrokkenen werkzaam zijn of, bij gebreke van dezen, door het Bestuur der school.

De vacantietijd wordt, voor de toepassing van het onder I bepaalde, beschouwd als verloftijd.

# Iets over Couranten.

Een machtig werk: „*Groszmacht Presse*", door dr. J. Eberle. (Reichspost, Wien, 1920) is verschenen. Wij lezen daarin over de grootmacht der Pers.

Na de uitvinding der boekdrukkunst kon het nieuwsblad niet lang uitblijven in Europa. Aanvankelijk was het een heel- of halfjaarlijksch periodiek geschrift, dat gaandeweg maandelijks, heel- en half-wekelijks en ten slotte dagelijks verscheen.

Maar dit laatste moet eerst in 1660 door de *Leipziger Zeitung* gebeurd zijn, en niet voor 't eind der 18e eeuw begon de opbloei van het krantenwezen voor goed.

Toch duurde het tot 1790 voor het eerste doodsbericht verscheen, in 1792 kwam de eerste huwelijks-aankondiging en pas in 1816 die van een verloving. Men zou 't nauwelijks gelooven, als niet zoo'n goed beslagen auteur aan het woord was.

Sedert ging het vooruit met reuzensprongen en omstreeks 1910 verschenen in Duitschland 4000 kranten, in Frankrijk en Engeland ieder 3000, in de Vereenigde Staten 12.500; maar in heel Azië slechts 3000 en in Afrika 200.

De Duitsche Post bezorgde in 1912 300 miljoen nummers bij 45 miljoen abonné's, maar door den oorlog verdwenen ongeveer 11 procent der Duttsche dag- en weekbladen.

De grootste oplaag bereikte in Duitschland de „*Berliner Morgenpost*", met 350.000 abonné's; het record echter wordt niet geslagen door Amerikaansche bladen, maar door Fransche. De beruchte „*Journal*" had 1.400.000 abonnés, „*le Petit Journal*" 1.050.000, „*le Matin*" 1.900.000 en „*le Petit Parisien*" zelfs 2.500 000! Twee en een half miljoen!

Huiveringwekkende cijfers, als men bedenkt, dat alleen met die 4 Fransche kranten, minstens 7 miljoen menschen dag aan dag grootendeels met voor ziel en geest gevaarlijken kost worden gevoed.

Technisch wekt hare inrichting anders bewondering. Sommige dagbladen hebben tot 4 uitgaven per dag en Duitsche kranten van 30 bladzijden zijn niet zeldzaam. De *Neue Freie Presse* van Weenen verscheen vóór den oorlog 's Zondags met 60—80 bladzijden; met Kerstmis, Paschen en Pinksteren met 150 bladzijden, en sommige Weener bladen haalden dan het ongeloofelijk getal van 240 bladzijdjes. Dergelijke cijfers spreken..... kranten.

Welk een verschil ook met vroeger in snelheid van mededeeling. Zoo werd de groote aardbeving, die op 1 Nov. 1755 half Lissabon verwoeste, pas 2 December in Berlijn bekend. Tegenwoordig weet men zoo iets niet na 31 dagen, maar binnen een paar uren. Een door Chamberlain in 1903 te Birmingham gehouden rede werd door de *Daily Mail* in een grooten geluidstrechter opgevangen, die telegrafisch met het 170 kilometer verwijderde Londen in verbinding stond. In die stad werkten 10 stenografen aan de omwerking, en na zetten en drukken werd Chamberlain's rede, die om 10.05 was afgeloopen, om 10.20 kant en klaar voor den verkoop afgeleverd.

Diezelfde „*Daily Mail*" verschijnt in vijf edities tegelijk: als hoofdblad in Londen, als provincieblad in Manchester, als vastelandsblad in Parijs, en verder als weekblad en als blindenblad in braille-schrift. Binnen anderhalve minuut kan dit dagblad telegrafisch antwoord uit New-York krijgen.

De aanblik van de machine-hal van sommige kranten is overweldigend. Er zijn al rotatiepersen, die 24.000 nummers van 8 bladzijdjes per uur kunnen afleveren. De Londensche „*Lloyds Weekly News*" heeft 44 linotypen en 21 rotatie-persen, die in één nacht anderhalf miljoen nummers van een geillustreerd weekblad geven. Voor één enkele oplaag zijn 550 rollen papier noodig! Een eigen fabriek levert 400 ton papier per dag en de „*Daily Mail*" bezit in New-Foundland 7500 vierkante kilometer bosch, alleen voor zijn papiermateriaal, want de honger der pers-machinen is onverzadelijk en in 14 uren verslinden zij meer dan genoeg zou wezen om een gordel rond den heelen aardbol te leggen

# In Memoriam

## frater Ludovicus van Mierlo ✠

*Ingezonden.*

*Onderstaande woorden waren bedoeld als lijkrede bij het graf van den Eerw. Frater M. Ludovicus Bertrandus, doch door onvoorziene omstandigheden kon zij niet plaats hebben, waarom wij ze hier in hun geheel laten volgen:*

„Het is aan deze geopende groeve, tevens uw laatste rustplaats, dat ik U als ons aller vriend, een laatst vaarwel toeroep; niet alleen van mij persoonlijk, maar ook elk lid van onze millitaire voetbalclub is het een behoefte dat ik namens hen, hunne gevoelens wensch uit te drukken in enkele woorden.

Het is alleen Uw ijver en liefde voor de sport, wat U heeft doen gelukken, een vereeniging te besturen, waarvan onze bevolking niet alleen het bestaan kent, maar van het bestaan dier vereeniging dikwijls genoten heeft dank zij ook daarin Uw groote opofferingen.

En dit niet alleen, maar het heeft ook de vriendschapsband tusschen U en ons, militairen, nauwer aangehaald.

Wij hebben U leeren kennen als een goed en degelijk vriend en het is met een gevoel van droefheid dat wij hier staan om afscheid van U te nemen.

God in zijn wijze besturing heeft Uw nog zoo jong leven tot zich genomen.

Wij hadden U zoo gaarne voor ons willen behouden, doch d[illegible] niet zoo heeft mogen zijn, we[illegible] wij U voor 't laatst [illegible] rust en een eeuwige vreugd[illegible] geluk hier boven.

Namens de

Militaire Voetbalclub

„JULIANA".

# Berichten uit de Kolonie.

## ✠ De Eerw. Frater Ludovicus. ✠

Het St. Thomas-Colege leed dezer dage een gevoelig verlies door het overlijden van den Eerw. Frater LUDOVICUS BERTRANDUS. Weken lang dobberde dat jonge leven tusschen leven en dood. De vorige week nog stonden de kansen zoo schoon, toen na de crisis de ziekte een gunstige wending nam en de beterschap zoo blijde intrad en de vooruitzichten zich zoo gunstig lieten aanzien. Doch helaas, de zieke stortte weer in. De tederste zorgen van dokter en verpleegsters in het St. Elisabeth's Gasthuis ten koste gelegd om hem te behouden, mochten niet baten. Woensdagavond half zes uur ontvlood die gelouterde ziel aan het afgezwakte lichaam.

Frater Ludovicus leefde voor het onderwijs, gaf zich geheel aan zijn werk. Nog twee dagen vóór zijn dood toen de scholen weer geopend werden na de vacantie, brak hij in trauen en snikken uit, dat hij niet met de anderen in de klas het nieuwe leerjaar kon openen.

De liefde voor de jeugd bracht hem er toe, hier voor zijn jongens de bekende voetbalclub *Sarto* op te richten, die hij tot groote bloei wist te brengen

Zeer hard valt het dus zoo 'n jonge kracht van nog geen 25 jaar, die nog zooveel voor het onderwijs had kunnen doen, te moeten missen.

De Eerw frater Ludovicus B. (in de wereld C. A. van Mierlo) werd geboren te Baardwijk 15 Febr. 1896, trad in de Congregatie van Tilburg 12 April 1914. Deed zijn religieuse professie 12 Aug. 1917, en kwam hier in de kolonie aan 18 Juni 1919.

Woensdag middag verrichtte ZDH. Mgr. Vuylsteke de lijkplechtigheden

Achter het lijk volgde ZExc. Gouv. Helfrich, met militairen adjudant, en een groot getal notabelen en vrienden, de Eerw fraters van het St Thomas College, de geestelijkheid, de leerlingen van het St. Thomas Colege en wat ons vooral trof, ook het elftal van de militaire voetbalclub *Juliana*, dat zoo menigmaal tegen *Sarto* was opgetreden, bracht eveneens een laatste hulde aan den overledene

**R. I. P.**

## Opening van den dienst der Autobussen.

Eindelijk is onze stad voorzien van de zoo lang beloofde, de zoo lang verwachte autobussen. De *Curaçaosche Vervoer-Maatschappij* heeft Vrijdag 31 Dec. den dienst geopend met het eerste traject, dat allereerst en het meest voorziening eischte: Punda–Pietermaai–Scharloo

Dien morgen had ten 9 uur de officieele opening plaats door zijn Exc. Gouverneur Helfrich in tegenwoordigheid van tal van genoodigden, waartoe ook de plaatselijke pers behoorde.

In zijn openingswoord richtte de Heer J. P. G. Ecker, de directeur der onderneming, zich tot den Heer Gouverneur om zijn dank te brengen aan Gouverneur Nuyens en Gouverneur Helfrich voor de krachtdadige hulp van beide bewindsmannen ondervonden om deze onderneming tot stand te brengen.

De spreker achtte het terecht overbodig het nut en de voordeelen van dezen vervoerdienst zoowel voor de stad als de buitendistricten op te sommen, maar hoopte dat deze dienst zich bestendig in de gunst van het publiek zou verheugen. Spreker noodigde daarna Zijn Exc. uit dezen dienst voor geopend te verklaren en een glas te drinken op den bloei der onderneming en daar na een rit door de stad te maken.

Gouverneur Helfrich dankte voor de hulde aan hem en zijn voorganger gebracht, was het volkomen met den Heer Ecker eens dat deze vervoerdienst van onbetwistbaar nut voor de bevolking is, en dat men werkelijk den Heer Ecker dankbaar moet zijn voor de vele moeiten genomen om dezen dienst in het leven te roepen.

Ook de Heer Barret de Nazaris, de administrateur van dezen nieuwen dienst, nam het woord en sprak Z.Exc. in het Engelsch toe.

Deze spreker bracht eveneens zijn echten dank aan Z Exc. en aan tijdelijken Directeur van Openbare Werken, den Heer Langemeyer voor de hulp en medewerking ondervonden. De moeilijkheden, die moesten opgelost worden en de bezwaren, die zich nog zullen voordoen, sluiten niet uit, dat misschien in den beginne nog eenige onvolmaaktheden of tekortkomingen zullen voor den dag komen, waarvoor hij reeds nu de goedgunstigheid van het publiek inriep, doch die zeer spoedig en wel voor altoos zouden uit den weg geruimd worden.

Na in herinnering gebracht te hebben, hoe hem in den beginne deze onderneming door tal van vrienden was afgeraden, hoe hij ontmoedigd was geworden, doch bij gelukkig zijn plan had doorgezet, liet spreker doorschemeren, dat hij wellicht spoedig reeds met een plan voor nog nog een andere onderneming zal voor den dag komen, waarvan hij hoopte dat zij nog meer kapitaal naar deze kolonie zal trekken en nog grootere voordeelen voor de bevolking opleveren, daar het ook werk en verdienste zal verschaffen aan den werkmansstand dezer kolonie.

Ten slotte bracht de spreker zijn oprechten dank uit aan den Heer Victor Manuel Ogliastri, Directeur van de *Compañia Empresaria de la Mutualilad de Colombia*, die door zijn financieelen steun de tot standkoming dezer onderneming had mogelijk gemaakt.

Z.Exc. bracht ook dezen Spreker zijn oprechten dank voor het gesprokene en beloofde hem bij voortduring zijn steun toe.

Hierna werd van de drie feestelijk versierde autobussen, die op het plein voor het Gouvernementshuis stonden opgesteld, met de talrijke genoodigden een kiekje genomen, waarna de aanwezigen zich over de drie autobussen verdeelden en de eerste rit door de stad een aanvang nam.

Deze vervoerdienst volgt bijna hetzelfde traject als de vroegere tram. Alleen in plaatst van het Concordiaplein van Pietermaai over te gaan, neemt hij de richting over de Penweg, de prachtig nieuwe aangelegde Nuijensweg en de Oranjestraat, komt daarna aan de Oostzijde op het Concordiaplein om den Scharloweg in te slaan. De heenrit duurde 14 minuten, de terugreis 12 minuten. Op Scharloo wordt op de heenreis de Bargeweg gevolgd, bij het terugkeeren echter het westelijk gedeelte van den Scharlooweg.

Allen waren vol lof over dezen eersten rit en over de keurige inrichting der wagens. Gemakkelijke zitplaatsen voor 2 personen staan langs de beide zijwanden met een middelgang tusschen beiden in.

Electrische drukknoppen bij alle zitplaatsen maken het uiterst geriefelijk den conducteur kennis te geven wanneer men wil uitstappen, en dit dient tevens als contrôlemiddel om te weten, hoeveel plaatsbiljetten er zijn afgegeven. Langs den weg zijn de ijzeren palen van het electrisch licht met nummers gemerkt, die de halteplaatsen aanwijzen.

De rit van Punda tot Scharloo kost 20 cent. Elke wagen biedt ruimte voor ongeveer 25 personen.

De opening voor het publiek had Vrijdagmiddag ten een uur plaats. Op dien dag en den volgenden (Nieuwjaarsdag) werd voortdurend met twee wagens gereden.

Naar wij vernemen, werden er in dier 1½ dag 5 á 600 menschen vervoerd. Beide dagen waren de wagens telkens vol met passagiers.

Misschien zal nog deze maand de dienst ook naar de buitendistricten geopend worden.

Curaçao vooruit!

## Uitvoering Salon San Mateo.

De militairen hebben het loffelijk voornemen opgevat om morgen avond ten 9 uur een uitvoering in de *Salon San Mateo* te geven ten bate der weesjongens van *Scherpenheuvel* Het belooft een vroolijke avond te worden, waarop men naar hartelust kan lachen. Dit in aanmerking genomen en het goede doel, de ondersteuning der weezen, verwachten wij stellig een uitverkochte zaal.

Moge de militaire Vereeniging *Kunst na Arbeid* haar moeite ruimschoots beloond zien. Wij danken den Secretaris voor de beleefde uitnoodiging tot bijwoning dezer uitvoering.

## Sto. Domingo.

De berichten, die in den laatsten tijd hier gepubliceerd zijn, doen verwachten, dat misschien nog onder het bestuur van President Wilson een einde zal komen aan de Amerikaansche militaire bezetting van Sto. Domingo.

Misschien als opportuniteitsmaatregel en tot meer geleidelijke overgang naar het bestuur van den nieuwen, minder imperialistischen president Harding, kwam het eerste bericht de gemoederen voorbereiden: „Het Amerikaansche Gouvernement heeft besloten de contrôle van de Amerikaansche Administratie der marine in Sto. Domingo te verminderen. Tot dit einde is nu bij het Staatsdepartement een decreet in voorbereiding tot verscherping der contrôle van het plaatselijk bestuur."

Den 22n December publiceerde de *Evening Star* een bericht uit Washington, dat op dien dag Wilson bevel had gegeven als voorbereidingsmaatregel om de militaire macht in Sto. Domingo te verminderen.

Generaal Snowden, militaire Gouverneur van Sto. Domingo werd gemachtigd. om een proclamatie uit te vaardigen, en de bevolking van S. D. mede te deelen dat de Ver. Staten oordeelen, dat nu de tijd gekomen is, om zoo spoedig mogelijk de verantwoordelijkheid in te trekken, die het vroeger in verband met de aangelegenheden van Sto. Domingo op zich genomen had. —

Twee dagen later verscheen werkelijk die proclamatie van Generaal Snowden. Daarin deelde hij nog bovendien mede, dat op dien dag de contrôle der Ver. Staten over het bestuur van Sto. Domingo, die 4 jaar lang geduurd had, had opgehouden.

Daarenboven zou een Commissie van de voornaamste ingezetenen van Sto. Domingo benoemd worden, bijgestaan door een technisch adviseur door President Wilson te benoemen, om de constitutie te verbeteren en de wetten der Republiek te herzien en een nieuwe kieswet samen te stellen.

Doch den 27n December lanceerde Daniels, de Amerikaansche Staatssecretaris, weer een bericht dat er nog wel verscheidene maanden zou den verloopen. voordat de Amerikaansche mariniers van Sto. Dom. zouden worden teruggeroepen, zooals in de proclamatie volgens de instructies van President Wilson daags vóór Kerstmis beloofd was. —

Zoowel uit de pers van Santo Domingo als uit particuliere berichten blijkt het allerduidelijkst, dat de overheersching der Amerikanen aldaar even drukkend en kwellend is geweest, als die der Duitschers gedurende den oorlog in België en ook even hard verwenscht wordt.

Zelfs kritiek op het Amerikaansch militair Bestuur wordt niet geduld, maar gestraft met onmiddelijke uitzetting en verbanning.

Men kan dus best begrijpen, hoe reikhalzend men daar het einde van het militair bestuur der Amerikanen te gemoet ziet

Het bericht over Haïti onder dit *Buitenland* in nummer bevestigt het bovenstaande.

Een ander bericht uit Santo Domingo, dat voor vele Curaçaoenaars aldaar woonachtig en voor hun familieleden alhier van groot belang kan zijn, is dat binnenkort van en naar Sto. Domingo ook postwissels zullen verzonden kunnen worden. Evenwel vóórdat deze postwissel en giro-dienst tusschen Santo Domingo en Curaçao kan tot stand komen, moet er te voren tusschen de Dominicaansche Republiek en het bestuur onzer kolonie of van het Moederland een overeenkomst dienaangaande getroffen worden.

Wij kunnen niet anders dan de tolk zijn der talrijke landgenooten aldaar woonachtig, die vurig verlangen dat deze girodienst ten spoedigste in werking moge treden. Wij willen hopen, dat onze post-administratie zonder uitstel daartoe de noodige stappen zal doen.

## Schipbreuk.

Zondagmorgen zag men een boot met een stuk zeil op; met 5 personen bemand onze haven binnenloopen. Terstond begreep men, dat daar wat achter stak, en weldra bleek, dat die 5 personen de bemanning uitmaakten van de goulet *Reina*, welke 8 dagen te voren op 250 mijl afstand Noord–Oosten van het eiland *Margarita* vergaan was.

De *Reina* was op reis naar Barbados met een lading mest. De *Reina* was het eigendom van den Heer Julio Henriquez alhier. Van de bemanning is niemand bij de schipbreuk omgekomen. De 5 personen hadden niets anders dan water en panéla (bruine suiker) bij zich en daarmede hebben zij gedurende die acht dagen hun honger moeten stillen.

## Gouverneur Staal.

Donderdag 16 December is Gouverneur Staal per SS. *Nickerie* van Suriname naar Holland vertrokken. Met leedwezen zag de bevolking dezen Gouverneur vertrekken, die zeer veel voor land en volk gedaan heeft, ofschoon zijn pogingen niet altijd met succes bekroond werden.

## Nieuwjaarsdag.

Wij kunnen helaas niet getuigen dat de eerste dagen van het jaar rustig en kalm zijn voorbijgegaan. Zoowel de oudejaarsavond, de Nieuwjaarsdag en de daarop volgende Zondag zijn bijzonder rumoerig geweest.

Het scheen wel of er een generale permissie was gegeven voor tamboerdans. In sommige buurten was het een helsch leven, waarbij hooren en zien verging. Wij hebben in de laatste jaren wel rustiger Nieuwjaarsdagen bijgewoond.

Het St. Elisabeth's Gasthuis ondervond natuurlijk de treurige naweëen van al die buitensporige brooddronkenheid.

Drie mannen en een vrouw werden er binnengebracht, dievere van nuchter, bovendien op gezicht, armen en rug flink met messen bewerkt waren. Al die snijpartijen hadden plaats gevonden hier in de stad bij gelegenheid van tamboerdansen.

Desondanks schijnt men van zekere zijde er toch maar de voorkeur aan te geven dergelijke banaliteiten in eere te houden.

## Regen en Oogst.

Zondagmiddag half 5 viel er een kwartier lang hier in de stad een flinke regenbui. Buiten rondom de stad op enkel plaatsen eveneens Doch verderop maar heel weinig of niets.

Reeds nu kan men met vrij groote zekerheid zeggen dat de oogst mislukt is. Het weinige wat er geplant is, staat voor het grootste gedeelte reeds dor en verschroeid.

Het belooft een treurig jaar te worden. Nu op het einde van den regentijd zijn er in de beneden districten van de ± 20 gouvernemente putten nog maar 3 over, die nog water hebben. Al de anderen staan reeds meer dan een jaar droog.

## Cuba.

Donderdag vertrok van hier de goulet *Segunda Maria* met 70 werklieden uit onze kolonie naar Cuba. Men kan verwachten, dat er spoedig nog veel meer naar de suikercentrales aldaar werk zullen gaan zoeken.

Er is hier in de stad een oproep voor 400 werklieden voor Cuba aangeplakt. Misschien zullen dezen binnenkort met den driemastschoener *Pionier* daarheen worden vervoerd.

## Dankbetuiging.

Ontvangen van de firma Maduro & Sons een nieuwe lijst van de vaarbeurten der booten van de *Red, D, Line.*



— Ontvangen een prachtige wandkalender met kunstdrukplaten, reclame van de *Kon. Nederl. Stoomboot Maatschappij* en van de *Kon. West Indische Maildienst* van het Agentschap der K. W. I. M. alhier.

## Officieele berichten.

De firma C. F. Muskus & Co. is op haar verzoek ontheven als depothouder van frankeerzegels enz.

Aan den eersten commies ten postkantore alhier C. van den Berge is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Aan den agent van politie 2e klasse op Bonaire H. W. van Cleef is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend, en aan den agent W. H. Muller aldaar veertien dagen verlofsverlenging.

Aan den heer C. R. Debrot is op zijn verzoek eervol ontslag verleend als plaatsvervangend kantonrechter op Bonaire, onder dankbetuiging voor de als zoodanig bewezen diensten, en de heer N. H. Henriquez is als zoodanig benoemd.

Aan den onderwijzer 3e klasse J. Muller is om gewichtige redenen acht dagen verlof verleend.

## Zeilvaart.

*Gedurende de maand Dec. 1920.*

| *Binnengekomen* VAN | | *Uitgezeild* NAAR | |
|---|---|---|---|
| Aruba | 13 | Aruba | 12 |
| Azua | 2 | Barbados | 5 |
| Barbados | 5 | Bonaire | 28 |
| Bonaire | 21 | Bov. Eilanden | 1 |
| Bov. Eilanden | 1 | Brunswick | 1 |
| Colombia | 2 | Columbia | 1 |
| Cumana | 1 | Hampton Roods | 1 |
| Guanta | 1 | La Guaira | 4 |
| Higuerote | 3 | La Vela de Coro | 18 |
| La Guaira | 1 | Maracaibo | 11 |
| La Vela de Coro | 18 | Pto Cabello | 6 |
| Maracaibo | 11 | Pto Rico | 1 |
| Martinique | 1 | Sto Domingo | 1 |
| Norfolk | 1 | | |
| Pto Cabello | 3 | | |
| Sto Domingo | 2 | | |
| totaal | 86 | totaal | 90 |

## Muziekuitvoering.

### PROGRAMMA.

Zondagavond om 7.30 uur Overzijde

1 Sabre et Lance — Marsch — Clarke
2 La Straniera — Ouverture — G. Bellini
3 Sangue Carnice — Valse — G. Cossetti
4 La Princesse des Canaries — Fantaisie — Ch. Lecoco
5 9 de Enero — Valse (1e uitv.) — C. A. Boskaljon
6 Fantaisie sur Traviata — G. Verdi
7 Curaçaosche Danspotpouri (1e uitv.) — J. P. Boskaljon
8 Dardanella — Fox-Trot — F. Bernard.

## Een Viermaster.

Woensdagnamiddag vertrok van hier de groote Amerikaansche viermaster van 2000 ton, Kapitein Griffithop ballast naar Norfolk.

Zij heeft een lading steenkolen gebracht voor de firma Maduro & Sons. Waarschijnlijk zal zij weer spoedig met een nieuwe lading kolen van Norfolk terugkeeren.

## Draadlooze Stations in Venezuela.

Volgens besluit van de President van Venezuela worden er drie draadlooze stations in die Republiek opgericht, nl. te Maracay, San Cristobal en te Maracaibo. Het station te Maracay is sedert 19 December reeds voor den dienst geopend. Wij meenen te weten, dat aan dit station een Curaçaonaar. die hier van den Heer Molenkamp zijn opleiding ontving, als marconist verbonden is.

Het station te Maracay is opgericht ter plaatse, bekend als Las *Delicias* ten Noord-westen dier stad. De twee radiomasten van dit station staan op 72 Meter van elkander en zijn elk 50 M. hoog en zijn door 5 draads antennen met elkander verbonden. De motor werkt met 10 P. Kr. en kan tot 12.500 volts ontwikkelen. Het is een 5 kilowat station. Het kan communicatie verkrijgen tot op 800 zeemijlen, doch door middel van versterker kan een grooteren afstand bereikt worden. De golflengte bedraagt 600 meters, doch deze kan automatisch van 300 tot 3.020 meters worden opgevoerd. Door gebruik te maken van gedempte golven kan men zonder storing altijd doorwerken. Met Curaçao wordt geregeld verbinding onderhouden en sinds 5 December heeft men ook met Trinidad bevredigende verbinding gekregen.

# DANKBETUIGING.

*Namens de familie van den overledene en namens zijn Confraters, bedankt ondergeteekende voor de vele bewijzen van belangstelling, ondervonden bij het overlijden van onzen geliefden medebroeder*

**FRATER M. LUDOVICUS BERTRANDUS**

*De Directeur*
*van het St. Thomascollege.*

# Onze Begrooting van 1921 bij den Minister.

## Memorie van toelichting.

*Vervolg van de 1ste bladz.*

*Artikel 92bis. (Voorschotten en andere buitengewone uitgaven ter bevordering van landbouw en veeteelt).* Onder dagteekening van 10 Juni ll. heeft de Gouverneur bij den Kolonialen Raad eene verordening aanhangig gemaakt, ter verklaring van de wenschelijkheid om de begrooting voor het loopend dienstjaar met een aantal nieuwe of aanvullingskredieten, gezamenlijk ten beloope van f 640 000, te verhoogen. De Kolonialen Raad heeft het grootste deel van die kredieten goedgekeurd. De ondergeteekende heeft slechts enkele bedragen daarvan overgenomen in het wetsontwerp tot nadere verhooging en wijziging van die begrooting en in de daarop gevolgde nota van wijzigingen (Gedrukte Stukken Tweede Kamer 1920—1921—**283**—Nos. 2 en 4). Zooals hiervoren reeds is opgemerkt, zal de na de vaststelling van het ontwerp overblijvende tijd te kort zijn, om nog in den loop van dit jaar ook de verder wenschelijk geachte voorzieningen ter hand te nemen. Met de overige kredieten is, voor zoover de ondergeteekende zich daarmede heeft kunnen vereenigen, geheel of gedeeltelijk bij de onderhavige begrooting rekening gehouden.

Onder die voorstellen neemt de eerste plaats in een krediet van f 291 000 voor het verleenen van voorschotten en voor andere buitengewone uitgaven ter bevordering van den landbouw en ter verbetering van de veeteelt en het zoutbedrijf.

De Gouverneur wenscht het voortbrengingsvermogen van den bodem te verhoogen door het graven van putten en den aanleg van andere bevloeiingswerken, waarvan vermeerdering van de productie van groenvoer voor de veefokkerij en uitbreiding en verbetering van de ooft- en groententeelt worden verwacht. De bedoeling is om thans het zwaartepunt te leggen op de veeteelt, in het belang van de melk- en vleeschvoorziening van de eigen bevolking, alsook op de warmoezerij, ook wat het klein bedrijf betreft, een en ander in tegenstelling met vroeger, toen de verbouw van stapelproducten en eigenlijke landbouwgewassen op den voorgrond stond, een streven, waarvan de uitkomsten tot dusver weinig bemoedigend waren. In algemeenen zin genomen, wil men de mogelijkheid scheppen om de bedrijven van den laatstbedoelden aard om te zetten in bedrijven van de eerstvermelde strekkingen. Van de beoogde politiek worden betere uitkomsten verwacht, omdat de nieuwe bedrijfsrichting zich beter zal aanpassen aan de klimatologische toestanden (groote droogteperioden). De uitvoerige motiveering van de voorstellen, ten aanzien waarvan de ondergeteekende moge verwijzen naar de Memorie van Toelichting van den Gouverneur bij voormelde ontwerp-verordening, heeft bij den Kolonialen Raad zoo goed als onverdeeld instemming gevonden. Bij de beraadslaging werd er op gewezen, dat niet alleen voor het plaatselijk gebruik, maar ook voor het toenemend scheepvaartverkeer te Willemstad, aan de productie van groenten, ooft en melk zoo eenigszins mogelijk groote uitbreiding behoort te worden gegeven.

De Gouverneur stelt zich voor het doel te bereiken door beschikbaarstelling van voorschotten uit de koloniale kas aan groote en kleine landbezitters voor omzetting of verbetering voor hunne bedrijven. Voor den kleinen man wordt meer in het bijzonder gedacht aan de wenschelijkheid om hem met bevloeiingswerken (putten, watermolens) bij te staan en hem de beschikking te geven over meer weidegronden voor klein vee (geiten) Voor de grondbezitters, houders van groot vee (runderen), wil de Gouverneur verbetering zoeken in eene met vermindering van den huidigen minderwaardigen veestapel samengaande verbetering van het veeslag ten aanzien van de melkgift. De middelen tot bestrijding van de hieruit voor den veehouder voortvloeiende hooge kosten tot aanschaffing van uitheemsch goed melkvee, tot wijziging der inrichting van het bedrijf, ter voorziening in bevloeiingsmiddelen voor de groenvoerteelt enz. zullen, in den gedachtengang van den Gouverneur, gevonden moeten worden door verstrekking van voorschotten uit s'lands kas aan belanghebbenden. Deze voorschotten, alsmede die van den kleinen landbouw, zouden zijn te verleenen tegen redelijken zakelijken waarborg onder zoo voordeelig mogelijke voorwaarden, nl. in de eerste jaren renteloos en in volgende jaren tegen een matige rente, terwijl een in het bijzonder daarvoor in te stellen commissie van advies den Gouverneur ter zake zal voorlichten.

Zooals de Gouverneur in zijne toelichting doet opmerken, zal, hoewel niet mag worden verwacht dat de geheele landelijke bevolking bij verwezenlijking van de voorgestelde maatregelen een afdoend middel van bestaan in de kolonie zal vinden, als gevolg daarvan toch wel eene beperking van emigratie mogen worden tegemoet gezien.

De ondergeteekende wenscht tot verwezenlijking van de voorstellen van den Gouverneur zijne medewerking te verleenen. Het komt hem echter geraden voor, dat bij de uitvoering met behoedzaamheid worde te werk gegaan. De Landvoogd zou de voorgenomen hervorming in twee à drie jaren tot stand wenschen te brengen. Waar betere klimatologische toestanden bestaan, zou een zoodanige opzet wellicht geen gevaar opleveren. Voor Curaçao evenwel maant de op agrarisch gebied opgedane ondervinding tot groote voorzichtigheid, ook bij deze proefnemingen. Een langdurig droogtetijdperk bijv. zou bij een te breed opgezette uitvoering in het stadium van omvorming in het bedrijf tot ernstige geldelijke teleurstellingen kunnen leiden. Aan den invoer tegelijkertijd van eene aanzienlijke hoeveelheid vreemd vee schijnen voorts uit een oogpunt van gezondheidszorg en acclimatisatie bezwaren verbonden, die niet licht mogen worden geteld. Het komt den ondergeteekende daarom voor, dat het de voorkeur verdient de hervorming meer geleidelijk te doen plaats vinden, waardoor ook het voordeel wordt verkregen, dat van de allengs opgedane ervaring ter voorkoming van verdere fouten partij is te trekken en dat, indien de verwachtingen niet worden vervuld, de proefnemingen tijdig kunnen worden opgegeven, zonder groote economische schokken teweeg te brengen. In dien gedachtengang heeft de ondergeteekende het raadzaam geoordeeld de door den Gouverneur voor de onderhavige maatregelen aangevraagde eerste termijnen van de benoodigde kredieten meereendeels tot de helft terug te brengen, nl. tot de volgende bedragen:

| | |
|---|---|
| aankoop van terreinen voor woningbouw, weidegronden, enz. | f 37,500 |
| maatregelen in het belang van de irrigatie | 45,000 |
| maatregelen in het belang van de veeteelt | 11,000 |
| verdere maatregelen in het belang van cultures | 30.000 |
| | f 123,500 |

Deze uitgaaf wordt voor dekking door leening in aanmerking gebracht.

Onder het hooger vermeld bedrag van f 291.000 voor den eersten termijn van de in het geheel op f 573,000 geraamde uitgaven ter zake van de aldaar genoemde maatregelen, is mede een post van f 55.000 begrepen voor maatregelen ter verbetering van het zoutbedrijf op de Bovenwindsche eilanden. De Gouverneur wenscht dit bedrag, in den vorm van voorschotten aan particulieren, dienstbaar te maken aan de aanleg van een werkspoor ter verbetering van het zoutladen, voorts aan de vervaardiging van tafelzout en de aanschaffing van een schoener voor het vervoer van zout. De Koloniale Raad heeft dat krediet met f 50.000 (de kosten van den schoener) verminderd, zich daarbij op het standpunt plaatsend dat het misplaatst zou zijn zoodanig voorschot te verleenen; omdat de aankoop van een zoodanig vaartuig, waarmede ook andere vracht vervoerd zou kunnen worden, niet speciaal verband zou houden met het zoutbedrijf en de verleende bijstand het karakter zou verkrijgen van een uitvoerpremie en van een toeslag op de vracht. Deze beschouwing in het midden latend, heeft de ondergeteekende gemeend geen voorstel te mogen doen tot verleening van steun aan het zoutbedrijf, alvorens vaststaat wat van particuliere zijde kan worden gedaan. Deze aangelegenheid wordt intusschen niet uit het oog verloren.

*(Word vervolgd.)*

### Officieele berichten.

De hulpseiners C.R. Areuds, F.A. Labega en W.A. Corner zijn bevorderd tot seiners derde klasse bij den post voor D.T. alhier

De heer C.S. Gorsira JPEz. is opnieuw benoemd tot lid der schoolcommisie; aan de heeren J.A.P. Thielen en P.A. Euwens is op hun verzoek eervol ontslag verleend als lid, en de heeren F.W.P. Winkel en B.A. J. Gijlswijk zijn als zoodanig benoemd.

J.O. Henriquez is benoemd tot tijdelijk agent van politie 2e klasse.

Aan het hoofd van den post voor D.T. op Bonaire J.Z. Hermans is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend

Aan den Inspecteur der belastingen H. Statius Muller is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Wegens het heerschen van pokken in Santo Domingo is deze republiek besmet verklaard.

Aan den beambte in de polikliniek H. Rosbergen is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

De tweede commies Jac. F.Haaijen is tijdelijk benoemd tot eersten commies, de adjunct commies M. Bartels Daal tot tijdelijk tweeden commies; de eerste klerk A B.C. Schotborgh tot tijdelijk adjunct commies; de tweede klerk C. E. Rincon tot tijdelijk eersten klerk, en de tijd. beambte Mej J.H. Thielen tot tijdelijk tweede klerk.

## Buitenland.

### Schrikbewind op Haiti.

De New-Yorksche correspondent van de *Manchester Guardian* deed onlangs uitvoerig mededeelingen over het schrikbewind van de Amerikaansche bezetting van Haiti.

Gedurende de vijf jaren, dat Haiti is geöccupeerd, hebben de Amerikaansche mariniers en militaire politie meer dan 3000 personen zoogenaamd als rebel terechtgesteld of neergeschoten, terwijl zij zelf in dien tijd niet meer dan 14 manschappen verloren, hetgeen bewijst, dat de rebellie geenszins het gevaarlijk karakter draagt, dat men er aan wenscht toe te schrijven om het ruwe optreden der Amerikanen te verdedigen.

Het is nog steeds een geheim wel ke gronden Amerika aanleiding hebben gegeven troepen naar Haiti te sturen en op wiens gezag die troepen aldaar een schrikbewind uitoefenen.

De correspondent wijst er verder op, dat in San Domingo en Nicaragua toestanden heerschen tengevolge van het optreden der Amerikanen, die in vele opzichten gelijken op die in Haiti. De regeering van Wilson heeft ook in die republieken een invasie bewerkstelligd en een militaire dictatuur ingevoerd, zonder dat het congres zich over die aangelegenheden heeft uitgesproken en zonder dat het Amerikaansche volk iets van de toestanden afweet of de motieven voor die bezetting kent De republikeinsche pers wijdt uitgebreide artikelen aan deze wantoestanden en buit ze uit in verband met de verkiezingscampagne om aan te toonen, welke een breede klove er gaapt tusschen de fraaie woorden van de democratischen president en de praktijken van zijn regeering.

### De openbare school in Frankrijk.

De „*Figaro*" bracht dezer dagen de interessante mededeeling, dat in Frankrijk, het land der openbare school bij uitnemendheid, een zeer groot deel der aanhangers van de derde internationale van Moskou onderwijzers zijn, n.l. leden der federatie van van syndicaten van leekenonderwijzers Op het bekende vakvereenigingscongres te Orleans zijn het vooral deze onderwijzers geweest, die de aansluiting bij Moskou bepleit hebben

Sedert dat congres hebben deze extremistische onderwijzers — 13.000 in getal — hun denkbeelden in het tijdschrift „l'*Ecole émancipée*" nauwkeuriger uit eengezet. In een der nummers van dat tijdschrift publiceert een leeraar van een der lycea te Parijs. Chauvelon, een artikel onder de aanroeping der bolschewiki, onze leiders, onze apostelen, onze martelaren!"

In dit artikel zegt de leeraar niets grootschers, niets schooners te kennen dan het bolschewisme. Tevens geeft hij aan, dat al zijn „kameraden" twee plichten hebben te vervullen: 1e het bolsjewisme te redden, waar het bestaat, dat is in Rusland, en 2e. overal het bolschewisme ingang te doen vinden Zij moeten verder een proletarische school stichten, die in overeenstemming is met de proletarische dictatuur. De strijd om het bezit van deze school is volgens hem een klassenstrijd. De „*Figaro*" biedt den extremisten van het genre-Chauvelon den raad aan het met hun bolschewistische school maar elders te beproeven en hun kinderen naar Moskou te zenden.

### Bekeering.

De tweede zoon van het vorstenhuis Pless is, volgens bericht van de Katholieke „*Volksztg.*" uit Opper-Silezië, tot het Katholicisme overgegaan en heeft onlangs j.l. te Niederhalbrünn zijn eerste H. Communie gedaan.

Het was een grootsche plechtigheid, waarbij ook de ouders van den prins en andere familie tegenwoordig waren.

Het vorstenhuis van Pless is een oud-evangelisch geslacht en behoort tot den voornaamsten internationalen adel.

De thans Katholiek geworden prins is in zijn 16de levensjaar en werd te London geboren.